

2013

LII. ŠP (24.–26. 5.)

Přehlídka se opět připojila k akci Týden uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby pod záštitou České komise pro UNESCO, Ministerstva kultury ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a k petici Senátu Parlamentu České republiky. Vybráno bylo třináct inscenací z devíti regionálních přehlídek, v programové radě každou zastupoval někdo z lektorů. Program byl doplněn o tři inspirativní představení, některá se hrála v rámci nového projektu Out-program. Nakonec program nabídl jen dvanáct představení, Komorní scéna 21 z FrýdkuMístku s hrou Norberta Závodského *Zatímco jsme v pokoji* nepřijela pro nemoc v souboru. Zúčastnilo se cca 160 členů hrajících souborů, pozorovatelů, lektorů a hostů. Hrál se samozřejmě v Divadle Fráni Šrámka a jeho divadelní kavárně, v Divadle Pod čarou a v Kulturním domě města Písku.

V soutěžním programu uvedlo výtvarně-divadelní duo ON AN (Ondřej Gerik a Antonín Brinda) z Příboru inscenaci **Z 00**, inspirovanou filmem Petera Greenawaye *Z a dvě nuly* z roku 1985, „neverbální představení s filmovými a grafickými projekcemi, otevírající podvědomí obou postav, hranice života a smrti“, jak píše ve své recenzi v AS Vladimír Hulec. Imaginace, soustředěnost a opravdovost byla základní kvalitou také představení pražského souboru Dva ve jhách (Lucie Páchová a Honza Neugebauer) s názvem **ZeZásuvek**, opět „převážně výtvarného minimalistického divadla, svět podvědomí, životních stigmat a traumat dětství“. Výtvarný a hudební akcent byl dominantním prvkem také v představení loutkářky Hany Voříškové z Chocně. Její projekt **Pohyblivé obrázky** s živou hudbou Muzigy manželů Vedralových byl podle Hulce jakousi „sbírkou básní či výstavou, jež je třeba navštívit a osobně prožít – Hana Voříšková je dnes klenot českého výtvarného divadla“. Další excelentní loutkářské představení Jakuba Maksymova, tentokrát v rámci pražského souboru Někdo, byla drobníčka na motivy povídky Karla Čapka **Uměl létat**, performance pro xerox a papírovou loutku – až na pár technických zádrhelů nádherné představení...

Macháčkovo Divadlo Kámen, další stálice přehlídky, přijelo s inscenací **Výhled na řeku Labe**, „bizarní příběh, činoherní divadlo par excellence, stylizované, tajemné, záhadné, vydávající se do podvědomí postav a podprahovosti dění“. Macháčkův Kámen režíroval Martin J. Švejda, ale ani jeho Antonín Puchmajer D. S. nezůstal pozadu: inscenaci **Spánek nikdo nevolá** jako režisér podepsal „slovný imaginativní chaotik“ Petr Lanta, účinkující divadelní kritici Vladimír Mikulka, Jakub Škorpil a Martin J. Švejda v dětských cyklistických oblečcích nahlíželi uprostřed diváků „pod povrch pitomostí a hloupostí“, v inscenaci „obalené pokleslými rituály“ však nenabízeli srandu, spíše smutek a zoufalství.

Soubor Relikty hmyzu studentů pražského Gymnázia Jana Keplera hrál inscenaci Adama Pospíšila, Čenka Pýchy a Šimona Stiburka **Hamlet (chlapec, který zůstal naživu)** podle A. Camuse, E. Ciorana, M. Holuba, F. Kafky, Mojžiše, H. Muellera a W. Shakespeara, která „dekonstruuje a postmoderně autorsky zkoumá existenciální otázky své generace, technicky ambiciózní představení, plné elánu, ale pouze nahozené a poněkud odbyté...“. Zato Jaroslav Střelka, režisér a herec Broukovecova Kamdivadla z České Kamenice, nabídl ve svém drsném autorském monodramatu **Přízdisráč** byt i konvenčními činoherními prostředky autentické a naprosto současné (a alternativní) divadlo.

Plzeňský soubor Kühlehränke režisérky Marie Novákové se představil výrazným tématem osobní odpovědnosti v inscenaci **Snajpři**, jejíž účín bohužel oslabily herecké dispozice. Což se stalo i jihlavskému souboru Ochotni pro cokoliv v inscenaci **Meandr Revue** či plzeňské Karavaně deseti slov (klub Divadla Alfa) v „kvazimuzikálové“ inscenaci

podle Borise Viana ***Pěnlivé dny podle Viana*** v režii Blanky Josephové-Luňákové a Jacquese Josepha, i když inscenace byly naplněny vším, co alternativa vyžaduje: „osobním ručením a absolutním nasazením“. Stejně hodnocení lze podle Hulce vztáhnout i na havířovský soubor Tom a Jeff, který hrál v režii Pavla Studníka poněkud insitní inscenaci ***Okna***.

Tradičně – v Out-programu – vystoupili Geisslers Hofcomoedianten z Kuksu, tentokrát s *Polibky* (Otakar Faifr a David Hlaváč podle Giambattisty Marina v režii Petra Haška), „kabaretně laděnou inscenací, prokomponovaným divadlem, kde každé slovo a gesto má svou roli“. V Out-programu našla místo také inscenace dalšího tradičního účastníka ŠP, hranického (resp. již celorepublikového) improvizačního souboru Láhor/Soundsystem *Když čas netlačí aneb Na jedné lodi* na téma pitomosti a absurdity současného Česka, „inscenace podkopávající a relativizující jakékoli jistoty“. Velký ohlas účastníků vyvolalo i představení „ve světové premiéře“, free performance Tomáše Žižky a Petra Váši *Kořen, Hřeben, Podkolenka*, vycházející z jejich hudební, pohybové a výtvarné tvorby – zatančil si v něm i nahý Vladimír Hulec...

V lektorském sboru Alena Zemančíková, jako moderátor Vladimír Hulec, Tomáš Žižka, poprvé performer Petr Váša a režisérka Martina Schleglová. Porota na JH nominovala pět souborů v tematických blocích. Jako nulté číslo zpravodaje vyšla nepříliš přehledná programová brožura, psali redaktoři Simona Bezoušková, David Slížek (fotografka Pavla Zimmermanová a grafik Radek Pokorný). Zpravodaj měl nový „klasický“ název *Šrámkův Písek 2013*, ale standardní obsah – informace o představeních, glosy porotců a diváků, rozhovory s tvůrci, nabídl i hru pro účastníky s názvem *100 dopisů*... Celkem vyšla tři čísla, poslední jen na internetu www.amaterskascena.cz.

MK ČR přispělo částkou 150 tisíc Kč, město Písek štědrou částkou 265 tisíc Kč, která však zahrnovala i (vysoké) náklady na pronájem prostor... Stokorunový účastnický poplatek byl jen symbolický. Doplňkový program nebyl z finančních důvodů tak bohatý jako v předchozích letech.

Vůbec není snadné a snad ani možné přiřazovat mnohé produkce do jasných šuplíků. Proto raději pro představení ŠP používám slovo alternativa, byť je mi jasné, že je to charakteristika problematická a ledaskdo by mi ji mohl vyčíst. Ale snad si rozumíme: ŠP jako platforma divadla a lidí hledajících, riskujících, nespoutaných. Lidí nasazujících sebe samé, toužících po dobrodružství divadla a hledících spíše dopředu než vedle sebe. Divadelníků křtěných Antoninem Artaudem, Osvobozeným divadlem, avantgardou a post-avantgardou.

Divadelníků – bláznů a šilenců. Tvořivých, inteligentních a vesměs mladých lidí, jichž se většinová společnost tak obává. Neodpovídají ani nedoporučují, spíš se ptají a hledají. Krásní a přitažliví jsou svou nespoutaností, otevřeností a přímostí. I za cenu nepochopení a krve, jež jim teče ze srdcí, mozků a rtů. (Hulec, Vladimír. Tygří prameny Šrámkova Písku. AS 2013, roč. 50, č. 3, s. 39)

Jaká jsou kritéria, aby bylo divadlo za experimentující uznáno? Nejjednodušším kritériem je fakt, že divadlo inscenuje vlastní, autorský text, a že ten text už při svém vzniku počítá s herci konkrétního souboru. Další okruh experimentů spočívá ve hře s prostorem – inscenace se odehrávají v nedivadelních prostorách, ale také v prostorách vypovídajících přímo k tématu. Experimenty s textem v tom smyslu, že je všelijak rozbíjen, rozebírán a znovu sestavován mnohdy způsobem, který už nemá kauzální logiku ani gramatiku, ani slovníkový význam, skýtají nekonečně mnoho možností. Mezi experimenty se počítají i nejruznější hry s multimédií, zapojení projekcí, zvukových nahrávek, experimentuje se také s

výtvarnou složkou inscenace. Ale aby to nevypadalo, že na ŠP probíhá festival nesrozumitelných výstředností – na tento festival by se vždy měly dostat inscenace, kde je vidět mimořádná odvaha ve výběru tématu, kde se něco zkouší i ve vztahu k publiku, kde se improvizuje, boří tabu, překračují meze. Upřímně řečeno, ničeho mimořádného jsme se na letošním ŠP nedočkali, což ovšem neznamena, že jsme neviděli několik dobrých inscenací. (Zemančíková, Alena. 52. Šrámkův Písek nic mimořádného. AS 2013, roč. 50, č. 3, s. 42)